

## Zus & Zo

*Een maandelijks column, vol met beschouwende gedachten over het wel en wee in het leven van de Grote en de Kleine Zus. Hun ervaringen en belevingen, geïnterpreteerd en verteld door de mama. Met illustraties van Wäsp.*

### Quotiënt & Rest!

“Vandaag hebben we het quotiënt geleerd!” verkondigt de Grote Zus tijdens het avondmaal met grote fierheid. “Oh lala! Dat is heel wat!” knik ik bewonderend, terwijl ik ondertussen mijn hoofd in stilte pijnig (“Wat was dat ook alweer?”). Ik probeer er met een kwinkslag vanaf te komen: “Sjiek zeg! En wat is dat voor een beest?” “Ja, deuheuh, maaaaah... Dat is geen beest, dat is iets van rekenen!” “Okay! En wat is dat dan?” “Wel ja, dat is hoeveel keer een getal in een getal gaat. En hoeveel dan, uiteraard, de rest is.” “Uiteraard”, zeg ik.

Nog steeds niet helemaal mee, besluit ik mijn wiskundig onvermogen vooralsnog niet helemaal prijs te geven. “En kan je dan een voorbeeld geven?” pols ik voorzichtig. “Wel ja” stelt ze op pedagogische toon: “Het quotiënt van 12 en 3 is 4.” “Ok”, bevestig ik, nog steeds niet begrijpend. “En soms heb je een rest.” “Een rest?” vraag ik haar. “Ah ja,” stelt ze, “dat is wanneer het niet helemaal samenvalt!” “Ah, ok. En wanneer is dat dan?” Wel ja, wanneer je het quotiënt van 12 en 5 wil weten. Dan heb je 2 met rest 2.” “Huh?”

Nu val ik helemaal door de mand. “Ik snap er niks meer van. Kan je het me nog eens uitleggen?” Ze kijkt me aan. En besluit geduldig te zijn. Haalt de schouders een beetje op, recht haar rug, zucht eventjes en begint eraan: “Kijk... Je hebt een getal en nog een, en...” Enzoverder enzovoort. Tot het me helemaal daagt en mijn eigen quotiënten uit de Klas van Juffrouw Greta zo’n driehonderd jaar geleden, terug in mijn begripveld komen. Gelukt! “Amai” zeg ik. “Je heb niet alleen het quotiënt geleerd, maar je kan het ook supergoed uitleggen! Jij bent een echte juf!” Ze kijkt me glimmend aan. Een gouden gloed op haar gezicht.

Hiermee laat ook de Kleine Zus zich niet onbetuigd: “Ik heb vandaag weer een nieuwe letter geleerd! En ook een nieuw woord! En bij de cijfers kan ik al tot honderd! Maar in de klas doen we dat nog niet!” “Ja, maar wij wel al!” zegt de Grote Zus een beetje eigenwijs. “En wij leren het hele alfabet van buiten!” En hiermee start een kleine competitie tussen de Zussen. Haasje-over in kennis en kunde. “Elke dag word ik slimmer!” stelt de Kleine Zus. “En ik ook!” voegt de Grote Zus overtroevend toe. “Ik ga zelfs slimmer worden dan het internet!” overtreft de Kleine Zus op haar manier. “Oh lala!” stel ik bewonderend, “dat is wel handig!” “Ja, want dan hoef je niets meer op te zoeken op de computer. Dan kan je het gewoon aan mij vragen!” “Sjiek zeg!” “Ja! Ik weet nu zelfs al dingen die het internet niet weet!” “Zoals?” wil ik weten. “Hoe groot is een smurf, denk je?” vraagt ze me met een guitige blik. “Ik weet het niet. Zal ik het even opzoeken?” “Neen!” zegt ze vlug. “Dat is niet nodig, want ik weet het al: een smurf is drie appels groot!” “Okay!” en kijk De Dames vervolgens vragend aan. “En wat is dan het quotiënt van een smurf en een hoopje appels? Is dat dan drie?” “Jawel” zeggen ze bijna tegelijk. “En is er ook een rest?” Het blijft even stil. “Jazeker!” roept de Grote Zus uit “Dat is het steeltje!”

Die avond, wanneer de dames in dromenland vertoeven, borduur ik er nog een tijdje op voort. “Hoeveel keer gaat iets in iets? En wat is dan de rest? Wat

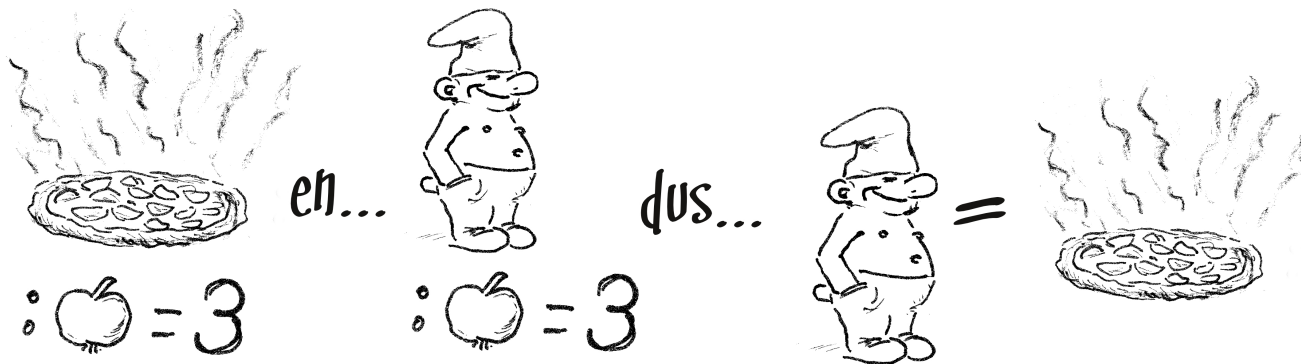
valt er samen? En wat niet? Wat is hun rest? En wat is de mijne?"

Neem nu het quotiënt van de Zussen en hun zelfvertrouwen? Als hun zelfvertrouwen gigantisch is, is het quotiënt wellicht heel klein. Dat zijn hun momenten van volkomen "Superpower!" En is er ook geen rest. Integendeel. Bij tijden is hun quotiënt dan weer heel groot. Lukken de dingen niet. Of schijnen ze in hun ogen niet te lukken ("Oh neen, mijn tekening is hartstikke mislukt! Ik kan er niets van!"). En hoe zit het dan met hun rest...?

Eerlijkheidshalve moet ik toegeven dat de rest me meer fascineert dan het quotiënt. Wanneer er een rest is, vallen de dingen niet helemaal samen. Er is een overschotje. En dat is onbepaald. Het is de knipoog naar dat wat we niet helemaal lijken te vatten. De knipoog naar de rest.

Het boeiende is dat ook voor De Dames "Dat wat we niet helemaal kunnen vatten" zeer speciaal is. Zo zijn ze bijvoorbeeld bijzonder gefascineerd door "Het grootste getal" ("Een googol!"), en het "Nóg grotere grootste getal" ("Een googolplex!"); is acht ons lievelingsgetal ("omdat je het oneindig kan blijven schrijven zonder je pen op te heffen!"); en houden we van het oneindige aanvullen met "Het laatste woord" ("Ik weet nóg iets!"). Kortom, dat wat nooit stopt. En zo blijven we verder borduren op quotiënten en restjes. "Wat is liefde, eigenlijk?" vraag ik hen de dag erna. Wel ja, dat is "Lief zijn voor elkaar. En goede dingen doen. Elkaar helpen. En zo nog heel veel van dat soort dingen." We kunnen het vatten. Door de dingen die we doen voor elkaar. En de redenen waarom we elkaar graag zien. Maar toch ook weer niet helemaal. En zit er ook iets oneindigs aan. Een rest. "Liefde is", zo stelt de Kleine Zus, "wanneer we zeggen: Ik hou van jou. Tot aan de maan! En terug! En weer terug! Ping pong! Ping pong! Ping pong!" "En zo blijft dat dan altijd doorgaan hé" zegt ze droog. De rest dus.

"Ja," bevestigt de Grote Zus. "Liefde is wanneer ik zeg: "Ik hou van jou. Voor altijd. Tot ik doodga. De zon vergaat en de wereld vergaat, en alle mensen



vergaan... En nog lang daarna!" Quotiënten? Vergeet het, denk ik dan. Want precies met die oneindige rest van het "Altijd doorgaan!", "En nog lang daarna!" komen we samen een heel eind toe. Ook de Grote Zus heeft die ochtend een extra knuffel nodig. En nog een zoen. Moet ik nog een extra warm hartje geven, 'Gewoon. Voor de zekerheid', gevolgd door nóg een zoen en nóg een knuffel. Plechtig moet ik beloven hen die eerste dag vroeg te gaan halen ('Beloof het!'). Het belangrijkste target van de dag ('Zweer het! Doe ik. Met natte vingers! Jawel').

Vanavond zullen er ongetwijfeld stoere verhalen volgen. Over de speelplaats, de klas, hun vriendjes, Juf zus en Meester zo. Over wat ze allemaal zullen gaan doen! En hoeveel ze zullen bijleren! Hoe groot ze al zijn! En hoeveel groter ze nog zullen worden! Dit, uiteraard, terwijl we dicht tegen elkaar in de zetel nestelen, snoezelen, vertellen en luisteren. En zij er een dekentje en knuffels bij halen. Zou er dan een flauwe mop vanaf kunnen? Wordt dan het gieberen of ogenrollen? Ik weet het eigenlijk niet. Zou het niet kunnen zeggen. Want net dan zijn ze groot en klein tegelijk.

Oktober 2014